

ÎNCHEIERE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către recurentul Alexei Grajdean, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexei Grajdean împotriva Maiei Grajdean cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori în comun cu tatăl Alexei Grajdean,

la cererea reconvențională a reprezentantei Maiei Grajdean, avocata Valentina Hriplivaia împotriva lui Alexei Grajdean cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori în comun cu mama Maia Grajdean și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către apelantul Alexei Grajdean, a fost menținută hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina,

c o n s t a t ă:

La data de 10 septembrie 2019, Alexei Grajdean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Maiei Grajdean cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori în comun cu tatăl Alexei Grajdean.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 03 martie 2005 a înregistrat căsătoria cu pârâta Maia Grajdean, la Primăria din s. Țareuca, r-nul Rezina.

Din căsătoria respectivă, a afirmat reclamantul că, au doi copii minori: XXX, născută la XXX și XXX, născut la XXX.

A mai menționat reclamantul că, din cauza neînțelegerilor familiare, viața în comun cu pârâta a eșuat, astfel a susținut acesta că, păstrarea familiei în continuare nu mai poate fi posibilă, de un termen oarecare acordat pentru împăcare aceștia nu au nevoie, deoarece familia sa destrămat definitiv, iar menținerea familiei în acest caz este imposibilă.

A indicat reclamantul că, la 31 august 2019, pârâta a luat copiii minori și a plecat din gospodărie.

Astfel, reclamantul a solicitat desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului

copiilor minori XXX și XXX cu tatăl, Alexei Grajdean, motivând că este în stare să întrețină de unul singur copiii.

Ulterior, la 22 noiembrie 2019 reprezentanta pârâtei Maia Grajdean, avocata Valentina Hriplivaia, a depus cerere reconvențională împotriva lui Alexei Grajdean, cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori în comun cu mama Maia Grajdean și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, pentru XXX în mărime de 1000 lei, iar pentru XXX în mărime de 1200 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii, făcând trimitere la informația Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova, pe anul 2019, semestrul I.

Prin hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, acțiunea depusă de către reclamantul Alexei Grajdean a fost admisă parțial.

S-a dispus desfacerea căsătoriei încheiată între Alexei și Maia Grajdean. La eliberarea adeverinței despre desfacerea căsătoriei s-a încasat taxa de stat în beneficiul statului din contul lui Alexei Grajdean și Maiei Grajdean în mărime de 100 lei de la fiecare.

A fost admisă integral cererea reconvențională depusă de către reprezentanta pârâtei Maia Grajdean, avocata Valentina Hriplivaia.

S-a dispus determinarea domiciliului copiilor minori XXX și XXX în comun cu mama, Maia Grajdean. S-a încasat din contul lui Alexei Grajdean, în beneficiul Maiei Grajdean, pensia de întreținere a copilului minor XXX, în mărime de 1000 lei, lunar și pensia de întreținere a copilului minor XXX, în mărime de 1200 lei, lunar, începând cu 05 noiembrie 2019, până la atingerea majoratului de către copii. S-a încasat din contul lui Alexei Grajdean, în beneficiul statului, taxa de stat, în mărime de 828 lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către apelantul Alexei Grajdean, a fost menținută hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță, urmează a fi menținută, ca fiind legală și corectă, constituind rezultatul examinării în ansamblu a tuturor probelor anexate prezentei cauze.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la data de 10 septembrie 2019, Alexei Grajdean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Maiei Grajdean cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori în comun cu tatăl Alexei Grajdean.

Ulterior, la 22 noiembrie 2019 reprezentanta pârâtei Maia Grajdean, avocata Valentina Hriplivaia, a depus cerere reconvențională împotriva lui Alexei Grajdean, cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori în comun cu mama Maia Grajdean și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, pentru XXX în mărime de 1000 lei, iar pentru XXX în mărime de 1200 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii, făcând trimitere la informația Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova, pe anul 2019, semestrul I.

La caz, instanța de apel a stabilit că, la 03 martie 2005 a fost înregistrată căsătoria între Alexei Grajdean și Maia Grajdean, la Primăria din s. Țareuca, r-nul Rezina.

Din căsătoria respectivă, cuplul, au doi copii minori: XXX, născută la XXX și XXX, născut la XXX.

Din cauza neînțelegerilor familiare, viața în comun a celor doi soți a eșuat, astfel, păstrarea familiei în continuare nu mai poate fi posibilă, deoarece familia sa destrămat definitiv, iar menținerea acesteia în atare condiții este imposibilă, din care motive căsătoria întemeiat a fost desfăcută.

La caz, instanța de apel a constatat din actele cauzei că, părțile locuiesc separat, iar intimata Maia Grajdean împreună cu copiii XXX și XXX, locuiesc împreună în România, mun. Roman, jud. Neamț.

De asemenea din actele cauzei, rezultă că, ultimii domiciliază într-un apartament închiriat, al cărui spațiu este format din trei camere, fiind mobilat și utilat cu echipament electrocasnic de folosință îndelungată, habitat întreținut, cu toate condițiile necesare pentru asigurarea unui climat sănătos și securizat, propice dezvoltării normale unui copil (f.d. 52-59).

La fel, copiii sunt înscriși în învățământul școlar din România, fiind elevi ai Școlii gimnaziale „Alexandru Ioan Cuza” din mun. Roman.

Totodată, instanța de apel a reținut că, prima instanță a stabilit faptul că, ambii părinți sunt gata să-și asume responsabilitatea de a avea grijă de copii, însă pe cale de consecință, instanței îi revine sarcina de a stabili acel interes superior al copiilor, care va nota cu cine din părinți urmează a fi determinat domiciliul copiilor. Interesul superior al copilului este singurul criteriu după care instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

Astfel, criteriile după care urmează a se determina interesul superior al copilului sunt: vârsta copilului, posibilitățile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală, atașamentul față de copilul minor, precum și al minorului față de părinte, grija manifestată de părinți în timpul conviețuirii și după despărțirea lor în fapt, precum și altele asemenea.

Totodată, criteriile de apreciere a interesului superior al copilului minor, formează un ansamblu guvernat de principiul egalității, ceea ce înseamnă că nu poate reține caracterul primordial sau determinant al unuia sau altuia dintre criteriile respective.

În același timp, instanța de apel just a reținut drept întemeiată concluzia primei instanțe privind luarea în considerare a atașamentului copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc).

Or, potrivit materialelor cauzei, copiii minori, XXX și XXX, împreună cu mama lor Maia Grajdean, locuiesc în România, unde condițiile materiale și de trai sunt bune. Locuința închiriată dispune de toate facilitățile de bază adecvate vârstei necesare pentru asigurarea și dezvoltarea normală a copiilor minori (f.d. 52-59).

De asemenea, potrivit raportului de Evaluare Psihologică nr. 56 din 28 februarie 2020 a copilului XXX, se evidențiază indicatori de abuz fizic din partea tatălui Alexei Grajdean asupra copilului XXX, descrise de către copil, psihologului: (tata mă lovea cu palma după cap pentru că nu-mi făceam lecțiile singur, când era nervos mă nimea cu expresii necenzurate, deseori eram pedepsit fără să înțeleg motivul, a vrut s-o gătuie pe mama, și eu i-am dat mâinile jos de la gâtul mamei, copilăria mea a fost dificilă, mă puneam la munci grele pe acasă, mă lovea cu palma și mătura deseori). La testele aplicate se evidențiază indicatori de abuz fizic, neglijare și atmosferă stresantă în familie. Copilul prezintă tulburări de stres posttraumatic (coșmaruri, dorința de evitare a tatălui). Din

desenul familiei realizat de către copil, acesta s-a desenat între mama și sora XXX, deoarece acestea îi satisfac necesitățile de ordin afectiv, cognitiv și de securitate. Copilul, de asemenea manifestă pentru mama atașament stabil securizant, deoarece s-a desenat în apropierea acesteia. Pe tata nu l-a desenat, astfel se evidențiază tendința de respingere a figurii parentale paterne. Copilul descrie simptome ale tulburării de stres post-traumatic: are visuri urâte, are gânduri frecvente despre conflictele dintre părinți. (f.d. 84).

Potrivit fișei de caracterizare psihopedagogică a elevului clasei a III-a, D, XXX, acesta locuiește în prezent cu mama sa, Maia Grajdean și sora XXX. Copilul are tot ceea ce este necesar pentru a-și desfășura în bune condiții activitatea școlară. Relațiile din familie se definesc ca fiind pline de iubire și liniște, mama se ocupă de educația copiilor, se interesează de situația școlară a fiului și îi asigură liniștea și stabilitatea de care are nevoie. Din spusele elevului, climatul în familie este favorabil și mult mai bun decât atunci când locuiau cu tata în Republica Moldova (f.d.94).

Asemenea, potrivit raportului de Evaluare Psihologică nr.57 din 28 februarie 2020 a copilului XXX, copilul relatează că situația familială a devenit tensionată și stresantă din anul 2013, când pe fonul consumului de alcool, tatăl inițiază scene de violență domestică. Din desenul familiei, se evidențiază atitudinea de respingere a tatălui. Se indică că relația conflictuală și marcată de agresivitate fizică și verbală din partea tatălui va putea avea efecte indizercabile pentru dezvoltarea armonioasă a adolescenței. Este pusă în pericol viața minorei prin riscul suicidar menținut reactiv la atmosfera din familia de proveniență (f.d. 79).

Potrivit fișei de caracterizare psihopedagogică a elevului clasei a VIII-C, XXX, aceasta locuiește în prezent cu mama sa, Maia Grajdean și fratele. XXX este conștiincioasă, atentă, respectuoasă atât cu profesorii cât și cu colegii. Eleva nu are abateri de disciplină, nu absentează nemotivat, se implică în diferite proiecte extrașcolare. Din spusele elevei, climatul în familie este favorabil și mult mai bun decât atunci când locuia cu tata în Republica Moldova (f.d. 94).

Subsecvent, celor relatate supra, instanța de apel a conchis că, copiii au afirmat că doresc să rămână cu mama. Odată ce părerea copiilor urmează a fi respectată necondiționat în speță, instanța de apel a specificat că, este în interesul superior al copiilor de a le fi stabilit domiciliul împreună cu mama.

De asemenea, instanța de apel just a reținut că, prima instanță corect a concluzionat că, schimbarea locului de trai și a persoanelor din anturaj, la moment, va fi pentru copii minori XXX și XXX, un stres emoțional, iar aceste fapte pot fi în defavoarea lor și îi poate afecta negativ.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe privind faptul că odată ce s-a stabilit domiciliul copiilor minori cu Maia Grajdean, s-a respins acțiunea lui Alexei Grajdean în partea privind determinarea domiciliului copiilor minori XXX și XXX cu tata, Alexei Grajdean.

În acest context, instanța de apel a statuat că, având în vedere circumstanțele de fapt, dar și obligația legală în calitate de părinte să acorde copiilor minori, o susținere materială astfel încât să ofere copilului său cel puțin condiții minime de existență, instanța de apel, a reținut drept întemeiată concluzia primei instanțe de a încasa din contul lui Alexei Grajdean în beneficiul Maiei Grajdean, pensia de întreținere a copiilor minori, pentru XXX, în sumă bănească fixă, în mărime de 1 200 lei, iar pentru XXX, în sumă bănească fixă, în mărime de 1 000 lei, lunar.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a

ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel depusă de către apelantul Alexei Grajdean și de a menține hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 21 iunie 2021, recurentul Alexei Grajdean, a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 19 august 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina și deciziei instanței de apel din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Recurentul a opinat că, prima instanță și instanța de apel au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanțelor vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 24 februarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 21 iunie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 15 aprilie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d. 180), iar potrivit recursului, recurentul a recepționat copia deciziei integrale la 23 aprilie 2021 (f.d. 182). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 05 august 2021 instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 199).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de către recurentul Alexei Grajdean, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către recurentul Alexei Grajdean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către recurentul Alexei Grajdean.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către recurentul Alexei Grajdean, împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat